

EESTI TÕULOOMAKASVATAJATE ÜHISTU

PÕHIKIRI

I Ühistu ärinimi, asukoht ja tegevusalad

1. Ühistu ärinimeks on : EESTI TÕULOOMAKASVATAJATE ÜHISTU (lühendatult ETKÜ).

2. Ühistu asukohaks on Eesti Vabariik, Rapla mk., Kehtna vald.

3. Ühistu (tulundusühistu) on äriühing, mille eesmärgiks on toetada ja soodustada oma liikmete, Eesti tõuloomakasvatajate majanduslikke huve läbi ühise majandustegevuse, tõstes karjade geneetilist potentsiaali ning arendades Ühistu liikmete farmide professionaalset teenindamist.

4. Ühistu võib tegutseda kõigil tegevusaladel, millel tegutsemine ei ole seadusega keelatud. Ühistu põhitegevusaladeks on :

- 4.1. töuaretus ja kõik sellega seonduv tegevus (sh. kaubandus ja nõustamine);
- 4.2. aretusprogrammide ja –projektide koostamine, realiseerimine;
- 4.3. tõuraamatute pidamine ja tõutunnistuse väljastamine;
- 4.4. tõuloomade ja aretuskarjade hindamine ja klassifitseerimine;
- 4.5. aretusmaterjalide varumine, müümine ja vahendamine;
- 4.6. seemendusteenused ja sellealane nõustamine;
- 4.7. tõuloomade näituste ja oksjonite korraldamine;
- 4.8. rahvusvaheliste loomakasvatuseprojektide ja fondide loomine ning olemasolevates osalemine;
- 4.9. kinnis- ja vallasvaratehingud, haldamine – valdamine;
- 4.10. transporditeenused Eesti Vabariigis;
- 4.11. põllumajandusloomade jõudluse ja põlvenemisandmete kogumine ning töötlemine;
- 4.12. piimaveiste jõudluskontrolli läbiviimine ja aretusväärtuste määramine.

5. Ühistu omab õiguse teostada kõiki tehinguid (sh. eksport-import tehinguid), mis otseselt või kaudselt on vajalikud tema eesmärkide saavutamiseks.

6. Ühistu võib avada filiaale, esindusi ning omada müügivõrku.

7. Ühistu määrab hinnad oma kaubale, toodetele ja teenustele .

8. Ühistu vastutab oma kohustuste eest kogu oma varaga. Ühistu liige ei vastuta ühistu kohustuste eest. Ühistu liikmetel ei ole lisavastutust.

9. Ühistu majandusaasta on 1. jaanuarist 31. detsembrini.

10. Ühistu on asutatud määramata ajaks .

09-09-2002

11. Ühistu juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigis kehtivast seadusandlusest käesolevast põhikirjast ning muudest ühistu sisestest aktidest, aga samuti rahvusvahelistest lepingutest.

II Osakapital ja osamaksu suurus

12. Ühistu osakapitali suuruseks on 965 850 (üheksasada kuuskümmend viis tuhat kaheksasada viiskümmend) krooni.

13. Ühistu moodustab osakapitali, reservkapitali (vähemalt 50 % osakapitalist) ja muid sihtotstarbelisi kapitale.

14. Ühistu osakapital moodustub ühistu tegevliikmete osamaksudest.

15. Ühistu tegevliikmete minimaalne osamaks on 10.- krooni ühistu liikmeks astumise päeval iga karjas oleva lehma pealt. Ühistu võib käesolevat põhikirja muutmata tõsta tegevliikmete osamaksu alammäära.

16. Ühistu liikmete liikmemaksude suuruse määrab kindlaks ühistu nõukogu.

17. Osamaks võib olla rahaline või mitterahaline, selle otsustab ühistu juhatus.

18. Mitterahalise sissemakse hindab Ühistu juhatus ja kinnitab audiitor seadusega ettenähtud juhtudel. Hindamise õigsuse eest vastutavad juhatuse liikmed solidaarselt.

19. Ühistu liige peab tasuma osamaksu 1 kuu jooksul pärast Ühistusse vastuvõtmist.

20. Ühistu liikmel on õigus võõrandada oma osamaks isikule, kes vastab seaduse ja ühistu põhikirjas liikme kohta sätestatud tingimustele.

21. Osamaksu võõrandamisest tuleb teatada ühistu juhatusele koos avaldusega väljaastumise kohta kolm kuud enne väljaastumist. Ühistu teistel liikmetel on võõrandatava osamaksu ostueesõigus 1 (ühe) kuu jooksul avalduse esitamise kuupäevast arvates. Kui võõrandatavat osamaksu soovib osta mitu liiget jagatakse võõrandatav osamaks proportsionaalselt liikme osamaksu suurusele.

22. Ühistust välja astunud või välja arvatud liikmetele tagastatakse osamaks kahe aasta jooksul liikme varaliste õiguste ja kohustuste lõppemise päevast arvates.

23. Mitterahalised osamaksud tagastatakse rahas.

24. Ühistu liikme ühel pärijal on õigus astuda ühistu liikmeks, kui ta vastab seaduses ja põhikirjas sätestatud tingimustele. Pärija esitab liikmeks astumise avalduse ühe aasta jooksul ühistu liikme surma päevast arvates. Pärija loetakse ühistu liikmeks endise liikme surmapäevast.

III Liikmed nende õigused ja kohustused

25. Ühistu liikmeks võiva astuda füüsilised ja juriidilised isikud. Ühistu liikmeks saamise tingimuseks seatakse, et liikmeteks saavad Eesti tõukarja aretavad füüsilised ja juriidilised isikud, sõltumata nende elukohast ja kodakondsusest ning asukohast, kuid kes aktiivselt osalevad tõukarja aretamisel.

26. Ühistul on tegevliikmed, toetajaliikmed ja lihtliikmed.

27. Ühistu tegevliikmel on õigus:

- 27.1. osa võtta üldkoosolekust;
- 27.2. valida ja olla valitud juhtimis-ja kontrolliorganitesse;
- 27.3. saada teavet ühistu tegevuse tulemuste kohta;
- 27.4. saada osa ühistu liikmetele jaotatavast kasumist ;
- 27.5. astuda ühistust välja ja võõrandada tasutud osamaks;
- 27.6. saada ühistu poolt pakutavaid teenuseid ja tooteid soodustingimustel;
- 27.7. kasutada teisi seaduses ja põhikirjas sätestatud õigusi.

28. Ühistu tegevliige on kohustatud:

- 28.1. täitma seadusest ja põhikirjast tulenevaid kohustusi;
- 28.2. tasuma põhikirjas sätestatud suuruses ja korras osamaksu ja liikmemaksu;
- 28.3. osa võtma ühistu tegevusest;
- 28.4. osalema juhatuse poolt vastuvõetud ja üldkoosolekul heakskiidetud aretusprogrammi elluviimisel;
- 28.5. olema aus ja korrektne aretusvalaste andmete pidamisel, ühistu ärisaladuste hoidmisel;
- 28.6. kindlustama loomade identifitseerimise (märgistamise);
- 28.7. sõlmima lepinguid ja kasutama teiste aretusorganisatsioonide teenuseid tõuloomade ja tõumaterjali ostu-müügi ja kunstlikuseemendamise valdkonnas ainult ühistu juhatuse loal;
- 28.8. informeerima ühistu juhatust või tegevjuhti oma eelseisvast ühinemisest, jagunemisest või tegevuse lõpetamisest;
- 28.9. täitma Tõuaretusseadust ja eeskirju;
- 28.10. tasuma toodete ja teenuste eest vastavalt hinnakirjale.

29. Ühistu toetajaliikmeteks võivad olla juriidilised ja füüsilised isikud, kes tegelevad tõuaretuse teenindamise, toodangu ümbertöötlemise või mõnes muus ühistu tegevusvaldkonnas.

30. Ühistu lihtliikmeteks võivad olla aretustegevusest otseselt huvitatud või aretustegevusega erialaselt seotud isikud.

31. Ühistu toetaja-ja lihtliikmed võivad osaleda üldkoosolekul, kuid ei oma hääleõigust majanduslike ja rahaliste küsimuste otsustamisel.

09-09-2002

32. Ühistu toetaja - ja lihtliikmete õigused:

- 32.1. osa võtta üldkoosolekust;
- 32.2. saada teavet ühistu tegevuse tulemuste kohta;
- 32.3. astuda ühistust välja.

33. Ühistu toetaja - ja lihtliikme kohustused :

- 33.1. täitma seadusest ja põhikirjast tulenevaid kohustusi;
- 33.2. olema aus ja korrektne aretuslaste andmete pidamisel, ühistu ärisaladuste hoidmisel;
- 33.3. tasuma kindlaks määratud liikmemaksu.

34. Ühistu liikme välja astumine ja välja arvamine toimub vastavalt Tulundusühistuseaduse sätetele.

IV Ühistu juhtimine

ÜLDKOOSOLEK

35. Ühistu liikmed teostavad oma õigusi Ühistus üldkoosolekul, mis on Ühistu kõrgeim organ.

36. Ühistu Üldkoosoleku pädevus antakse osaliselt üle Volinike koosolekule. Volinike koosolek võib otsustada üldkoosoleku pädevusse kuuluvaid küsimusi, va. põhikirja muutmine ning Ühistu ühinemise, jagunemise ja lõpetamise otsustamine.

37. Volinikud valitakse Ühistu üldkoosolekul põhimõttel: iga seitsme liikme kohta üks volinik. Üks volinik valitakse mitte enam kui 50 liikme kohta. Volinikus võib valida ainult Ühistu liikme. Igal volinikul on volinike koosolekul üks hääl. Volinike koosolekule kohaldatakse üldkoosoleku sätteid.

38. Ühistu liiget võib üldkoosolekul esindada ainult teine ühistu liige volikirja alusel. Kui ühistul on üle 100 liikme, võib üks liige esindada kuni viit (5) Ühistu liiget.

39. Üldkoosoleku pädevusse kuulub:

- 39.1. põhikirja muutmine;
- 39.2. nõukogu liikmete valimine ja tagasikutsumine;
- 39.3. majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi või kahjumi jaotamine;
- 39.4. ühistu ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja lõpetamise otsustamine ;
- 39.5. audiitori valimine ja tagasikutsumine;
- 39.6. nõukogu liikme või Ühistu liikme vastu nõude esitamise, samuti nõukogu liikmega tehingu tegemise ja tehingutingimuste otsustamine ning selles nõudes või tehingus Ühistu esindaja määramine;

40. Korralise üldkoosoleku (või volinike koosoleku) kutsub kokku Juhatus kuue kuu jooksul majandusaasta lõpust arvates.

09-09-2002

41. Üldkoosoleku kokkukutsumise teade saadetakse kõigile liikmetele liikmete nimekirja kantud aadressil või avaldatakse ühes vabariiklikus ajalehes vähemalt kaks (2) nädalat enne koosoleku toimumist. Teates näidatakse Üldkoosoleku läbiviimise aeg, koht ja päevakord, samuti muud koosolekuga seonduvad asjaolud. Põhikirja muudatuste tegemisel näidatakse teates kavandatavate muudatuste olemused. Küsimustes, mida ei ole Üldkoosoleku teates näidatud, ei või Üldkoosolek otsuseid vastu võtta, välja arvatud juhul, kui Üldkoosolekul viibivad või on esindatud kõik Ühistu liikmed.

42. Üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui kohal on üle poolte liikmetest. Kui üldkoosolekule (või volinike koosolekule) ei ilmunud nõutav arv liikmeid, tuleb üldkoosolek (või volinike koosolek) uuesti kokku kutsuda sama päevakorraga kolme nädala jooksul, kuid mitte varem kui seitsme päeva pärast. Teistkordselt kokku kutsutud üldkoosolek (või volinike koosolek) on otsustusvõimeline, sõltumata kokkutulnud liikmete arvust.

43. Üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle poole koosolekul osalenud või esindatud Ühistu liikmetest, v.a. põhikirja punktides 38.1. ja 38.2. toodud juhud, millal on nõutav 2/3 koosolekul osalenud liikmete häältest.

JUHATUS

44. Juhatus on ühistu juhtimisorgan, mis esindab ja juhib Ühistut. Juhatuse koosseis koosneb ühest kuni seitsmest liikmest. Juhatuse liikmed valib ja kutsub tagasi Ühistu nõukogu. Juhatuse liikme valimiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek.

Kui juhatusel on üle kahe liikme määrab juhatuse esimehe Ühistu nõukogu.

Juhatuse volituste tähtaeg on kolm aastat. Volituste tähtaja möödumisel võib sama isiku juhatuse liikmeks tagasi valida.

Juhatus peab Ühistu juhtimisel kinni pidama nõukogu seaduslikest korraldustest.

45. Juhatuse pädevusse kuulub:

- 45.1. ühistu liikmete vastuvõtmine ja väljaarvamine ;
- 45.2. liikmete nimekirja pidamine ;
- 45.3. osamaksu alammäära muutmine ;
- 45.4. ettevõtte omandamine, võõrandamine või selle tegevuse lõpetamine;
- 45.5. ametikohtade moodustamine, töötajate tööle võtmine ja töölt vabastamine, nendega töölepingute sõlmimine ja lõpetamine;
- 45.6. majandusaasta aruande ja bilansi esitamine nõukogule;
- 44.7. äriühingute ja liitude liikmeks astumise otsustamine;
- 45.7. vallas- ja kinnisvara ost-müük, neile koormatise seadmine ja hüpoteegiga koormamine, kui nimetatud vara väärtus ei ületa eelarves ettenähtud summat;
- 45.8. põhivahendite ost, kui summa ei ületa eelarves ettenähtud summat ;
- 45.9. üldkoosoleku (volinike) koosoleku kokku kutsumine.

Juhatuse koosoleku kohta koostatakse protokoll ja sellele kirjutavad alla kõik koosolekust osa võtnud juhatuse liikmed.

NÕUKOGU

49. Nõukogu planeerib ühistu tegevust ja korraldab ühistu juhtimist ning teostab järelvalvet juhatuse tegevuse üle. Kontrolli tulemused teeb nõukogu teatavaks üld-(volinke) koosolekule.

50. Nõukogu annab juhatusele korraldusi ühistu juhtimise korraldamisel. Nõukogu nõusolek on vajalik ühistu nimel tehingute teostamisel, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, eelkõige tehingute tegemiseks, millega kaasneb:

- 50.1. osaluse omandamine ja lõppemine teistes äriühingutes ja liitudes;
- 50.2. ettevõtte omandamine, võõrandamine või selle tegevuse lõpetamine;
- 50.3. filiaalide (ka välis-) avamine ja sulgemine;
- 50.4. investeeringute tegemine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud summa;
- 50.5. vallas-ja kinnisvara ost-müük, neile koormatise seadmine ja hüpoteegiga koormamine, kui vara väärtus ületab eelarves ettenähtud summat;
- 50.6. põhivahendite ost kui summa ületab eelarves ettenähtud summat;
- 50.7. laenu ja võlakohustuste võtmine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud summa;
- 50.8. aretusprograamide ja -projektide kinnitamine;
- 50.9. tõuaretuse toetuseks ettenähtud riigivahendite eelarve kinnitamine
- 50.10. laenu andmine ja võlakohustuste tagamine, kui see väljub igapäevase majandustegevuse raamest.

51. Käesoleva põhikirja p. 50 nimetatud nõusolek ei ole tehingu tegemiseks vajalik, kui tehingu tegemisega viivitamisega kaasneb ühistule oluline kahju.

52. Nõukogu nimetab ja kutsub tagasi prokuristi (vajadusel).

53. Oma ülesannete täitmiseks on nõukogul õigus tutvuda kõikide Ühistu dokumentidega, samuti kontrollida raamatupidamise õigsust, vara olemasolu, ühistu tegevuse vastavust seadusele, põhikirjale ja üldkoosoleku (volinke) otsustele.

54. Nõukogu kinnitab ühistu aastaelarve, osa- ja liikmemaksu suuruse.

55. Nõukogu esitab põhikirja täiendused ja muudatused Üldkoosolekule kinnitamiseks.

56. Nõukogul on üks kuni 15 liiget. Nõukogu liige valitakse põhimõttel 1 liige 130 tegevliikme kohta, arvestades, et oleks esindatud kõikide tõugude aretajad vähemalt ühe liikmega.

57. Nõukogu liikmed valib ja kutsub tagasi üld-(volinike) koosolek. Nõukogu liikme valimiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek.

58. Nõukogu liige valitakse viieks aastaks.

09-09-2002

59. Üld-(volinike) koosoleku otsusel võib nõukogu liikme, sõltumata põhjusest, tagasi kutsuda. Nõukogu liikme enne volituste tähtaja lõppu tagasikutsumise otsus on vastu võetud, kui sellepoolt on antud vähemalt 2/3 üld-(volinike) koosolekul esindatud häältest.

60. Nõukogu liikmed valivad enda hulgast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust.

61. Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kolme kuu jooksul.

Nõukogu koosolek on otsustusvõimeline kui sellest võtab osa üle poole nõukogu liikmetest. **Nõukogu liiget ei või koosolekul ega otsuste tegemisel esindada teine nõukogu liige ega kolmas isik.**

Nõukogu koosolek protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla kõik koosolekul osalenud nõukogu liikmed ja koosoleku protokollija. Protokolli kantakse nõukogu liikme eriarvamus, mille ta kinnitab oma allkirjaga.

62. Nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas vähemalt 2/3 koosolekul osalenud nõukogu liikmetest.

Igal nõukogu liikmel on üks hääl. **Nõukogu liikmel ei ole õigust hääletamisest keelduda ega erapooletuks jääda.** Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav nõukogu esimehe hääl.

63. Nõukogul on õigus vastu võtta otsuseid nõukogu koosolekut kokku kutsumata, kui sellega on nõus kõik nõukogu liikmed. Otsustamine toimub vastavalt Äriseadustiku §-le 323.

64. Nõukogu liikmed peavad hoidma ühistu ärisaladusi.

Nõukogu liikmetele võib maksta nende ülesannete ja ühistu majanduslikule olukorrale vastavat tasu, mille suurus ja maksmise kord määratakse üld-(volinike) koosoleku otsusega.

65. Nõukogu liige ei või olla:

65.1. füüsilisest isikust ettevõtjaks Ühistu põhitegevusaladel;

65.2. olla Ühistuga samadel põhitegevusaladel tegutseva aktsiaseltsi või muu äriühingu osanik;

65.3. olla Ühistuga samadel põhitegevusaladel tegutseva äriühingu juhtimisorgani liige, väljaarvatud juhud, kui on tegemist ühte kontserni kuuluvate äriühingutega;

66. Kui nõukogu liikme tegevus on vastuolus käesoleva põhikirja p. 65 sätetega võib Ühistu üldkoosolek nõuda saadud tulu üleandmist Ühistule, samuti kahju hüvitamist ulatuses, mis ületab sissenõutud tulu.

67. Nõukogu liikmed vastutavad seaduse või põhikirja nõuete rikkumise ning oma kohustuste täitmata jätmisega süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt.

09-09-2002

V Muud Ühistu organidARETUSNÕUKOGU

68. Aretusnõukogu liikmed valitakse aretusteadlaste, spetsialistide ja aretajate-praktikute hulgast. Aretusnõukogusse võib kutsuda aretusspetsialiste ka välisriikidest. Aretusnõukogu moodustatakse iga loomaliigi või-tõu kohta eraldi. Aretusnõukogu ülesanneteks on:

- 68.1. aretussuundade perspektiivne prognoosimine ;
- 68.2. aretusprogrammide koostamine ;
- 68.3. info hankimine maailma parima geneetilise materjali tutvustamiseks aretajatele ;
- 68.4. koostöösidemete arendamine teiste riikide tõuaretusseltside ja firmadega;
- 68.5. täiendõpe (kuni 6 kuulised kursused) ja erialane nõustamine ;
- 68.6. teaduslik uurimistegevus.

69. Aretusnõukogul on nõuandev hääleõigus.

VI Reservkapital , aruandlus ja kasumi jaotamine

70. Ühistu kohustiste tagamiseks moodustatakse reservkapital.

71. Reservkapital moodustatakse ja seda täiendatakse sisseastumismaksudest, kasumieraldistest ja reservkapitali intressidest.

72. Reservkapitali suurus on 50% osakapitalist. Kui reservkapitali suurus vastab nõutule võidakse lõpetada selle suurendamine kasumieraldiste ja intresside arvel.

73. Ühistu juhatus peab seaduses sätestatud korras ja tähtaja jooksul pärast majandusaasta lõppu koostama raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande ning esitama need ühistu nõukogule ja nõukogu esitab selle liikmete üldkoosolekule.

74. Ühistu kasum arvutatakse raamatupidamiseeskirjade järgi ja jaotatakse üldkoosoleku otsusega.

Dividendidena tegevliikmetele väljamakstava kasumiosa suurus ei tohi ületada 30 % majandusaasta puhaskasumist.

Dividendid määratakse tegevliikmetele proportsionaalselt nende osamaksu suurusega. Ühistu liikmete vahel ühistegevusest osavõtu järgi jaotatava kasumiosa määr ei või ületada 30 % puhaskasumist.

75. Puhaskasumi jaotamisel peab määrama:

- 75.1. 20% reservkapitali
- 75.2. eraldiste määra sihtkapitalidesse ;
- 75.3. dividendidena tegevliikmetele väljamakstava kasumiosa

suuruse ja tegevliikme dividendi määra.

09-09-2002

76. Majandusaasta kahjum kaetakse reservkapitalist. Kui reservkapitali ei jätku, võidakse kahjum katta osakapitali arvel.

Osakapitali osa, mida on kasutatud kahjumi katmiseks, kaetakse järgmistel majandusaastatel ühistu liikmetele dividendidena väljamaksmiseks määratud kasumiosa arvel.

77. Ühistul on auditor, kes kontrollib raamatupidamise ja aruandluse õigsust.

78. Audiitorite arvu määrab ja audiitori nimetab Ühistu üldkoosolek, kes määrab ka audiitori tasustamise korra. Audiitori nimetamiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek. Audiitor nimetatakse kindlaks tähtajaks.

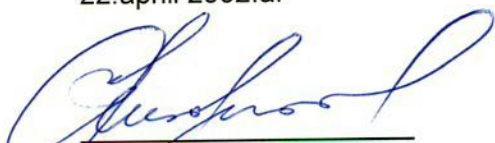
79. Ühistu juhatus esitab äriregistrile audiitori (-te) nimekirja, milles peavad olema märgitud audiitorite nimed, isikukoodid ja elukohad ning nende audiitoritegevuse õiguslik alus.

VII Lõppsätted

80. Ühistu lõpetamine, ühinemine ja jagunemine toimub seaduses sätestatud korras.

81. Ühistu lõpetamisel, pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist ja vajalikku deponeerimist tagastatakse liikmetele nende tasutud osamaksud. Vara, mis jääb alles pärast osamaksude tagastamist läheb üle Ühistu asukohajärgsele omavalitsusele.

Põhikiri on kinnitatud tulundusühistu "Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu" üldkoosoleku 22.aprill 2002.a.

Tanel Taavi Bulitko
Juhatuse esimees